

Exposició

LA VEU A LA MÀ

Maria del Mar Bonet

Exposició “LA VEU A LA MÀ”

Del 9 d'abril al 2 de maig de 2026

Casa de la cultura de Dénia

Edita: Ajuntament de Dénia

Regidoria de cultura

Regidor de cultura:

Raúl García de la Reina

Coordinació i maquetació:

Laura Berbegall

Organitza

Fundació Creativa Dénia

Promou

Ajuntament de Dénia, Balearia, AEHTMA, CEDMA

Projecte i producció

Càtedra Antoni Miró de la UA

Ajuntament d'Alcoi

Muntatge

Art-Exprès

Personal del Museu de Belles Arts - Casa de l'Ensenyança

Organitza

Promou

Col·laborador institucional

LA VEU A LA MÀ

Maria del Mar Bonet

DELÍCIES MEDITERRÀNIES

La pintura de Maria del Mar Bonet (1947, Palma) consta d'aquarel·les i pastels que l'artista ha realitzat durant anys en els seus viatges. Paisatges de països que va visitar com Marroc, Tunísia, Itàlia, Grècia i Malta entre altres, així com representacions de llocs especials de la seua terra natal: Palma de Mallorca; i d'altres racons singulars de ciutats de la península com Vigo, Córdoba, València, Barcelona o Madrid.

Per a Bonet aquestes obres són petites càpsules de moments de goig que ha experimentat en determinats espais i moments que ens transporten a la calma. Com ella mateixa afirma les imatges representen “La felicitat de coses que t'enamoren i que pintant pots expressar”. Les arts plàstiques sempre han estat presents en la vida de Maria del Mar, el seu pare i el seu avi pintaven, encara que ella volia ser ceramista, motiu pel qual es va traslladar a Barcelona a estudiar a l'Escola d'Art i Disseny Massana i en el taller de ceràmica de l'Aguadé. Pràctica que es va interrompre per la vocació musical que inicia des dels “Setze Jutges” fins a hui amb multitud d'èxits. Tot i això, l'autora, mai ha deixat de pintar cada estampa que li palpitava l'ànima.

“La veu a la mà” és el títol d'aquesta exposició composta de 79 esplèndides obres que daten des de l'any 1977. Pintures que ens conviden a volar, sentir i percebre l'harmonia i la bellesa de cada pinzellada. Escenes que l'autora reinterpreta de manera espontània, captant principalment la llum mediterrània de l'instant. Aquesta instantaneïtat es reafirma en les restes de llibreta que veiem en alguns quadres com en “Vista de Barcelona des del Turó d'en Cors” de 1996 i amb les anotacions personals que apareixen en alguns dels treballs com en “La seu” (Palma de Mallorca).

Com si pintés poesia, cada producció és una vertadera delícia que narra les vivències i emocions de l'artista amb una força que arriba a transportar-les a l'espectador. La sèrie “Tagounite”, està tècnicament realitzada amb terra del Marroc i representa un xicotet i peculiar poble a les portes del desert del Sàhara amb poc turisme, un lloc on reina la calma, envoltat per muntanyes de dunes, és conegut per les kasbahs que porten un estil de vida molt ancestral. Una altra ciutat que representa i que també sorgeix del desert és l’“Oasis de Tozeur”, considerat el més gran de Tunísia amb un important nombre de palmerals que produeixen la major part dels dàtils que s'exporten. El tema de la natura i en especial als arbres a l'autora la interessa i pinta en diverses ocasions palmerals, oliveres i ametllers.

En el recorregut trobem ciutats costaneres amb història i encant com Sicília, Malta, Eivissa i paratges com les meravelloses cales mallorquines anomenades “Morro de sa Vaca”, “Dragonera” o “Sa Calobra”, paratges naturals que conviuen, així com les espècies marines l’“Espet de Sa Calobra” portada de l'exposició, altres peixos del mar Mediterrani apareixen emplatats o nadant. A més a més, Bonet no perd el temps i durant les estades en hotels pinta escenes de la cambra o bodegons amb flors i fruites com els que veiem en “Hotel Florida (Cuba)”, “La Peixera de l'hotel Suècia” o “Fruites i flors a l'hotel Victòria” figures planes, esbossades, de diferents tonalitats càlides amb les quals il·lustra el moment d'espera o de descans a l'estada.

Aquesta proposta es tracta d'un viatge amb parada a la finestra interior de Maria del Mar Bonet, una artista que amb els seus treballs obri la imaginació de l'observador i el transporta a les seues fascinants i íntimes reflexions mitjançant un llenguatge poètic i bell. Obres personals que guardava amb estima, però que des de la primera exposició l'any 1996 ens regala als ulls i a la ment aquestes delícies mediterrànies. Hem d'agrair la coordinació del projecte a la Càtedra Antoni Miró d'Art Contemporani de la Universitat d'Alacant, al recolzament de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament d'Alcoi, a la col·laboració de Teresa Roig i per descomptat a l'artista que ens ofereix l'oportunitat de gaudir i descobrir el seu talent pictòric.

Maria Guillem
Comissària

DELICIAS MEDITERRÁNEAS

La pintura de María del Mar Bonet (1947, Palma) consta de acuarelas y pasteles que la artista ha realizado durante años en sus viajes. Paisajes de países que visitó como Marruecos, Túnez, Italia, Grecia y Malta, entre otros, así como representaciones de lugares especiales de su tierra natal, Palma de Mallorca, y otros rincones singulares de ciudades de la península como Vigo, Córdoba, Valencia, Barcelona o Madrid.

Para Bonet, estas obras son pequeñas cápsulas de momentos de gozo que ha experimentado en determinados espacios y momentos que nos transportan a la calma. Como ella misma afirma, las imágenes representan “La felicidad de cosas que te enamoran y que pintando puedes expresar”. Las artes plásticas siempre han estado presentes en la vida de María del Mar; su padre y su abuelo pintaban, aunque ella quería ser ceramista, motivo por el cual se trasladó a Barcelona a estudiar en la Escuela de Arte y Diseño Massana y en el taller de cerámica de la Aguadé. Práctica que se interrumpió por la vocación musical que inicia desde los «Setze Jutges» hasta hoy con multitud de éxitos. Aun así, la autora nunca ha dejado de pintar cada estampa que le palpitaba en el alma.

«La voz en la mano» es el título de esta exposición compuesta de 79 espléndidas obras que datan desde el año 1977. Pinturas que nos invitan a volar, sentir y percibir la armonía y la belleza de cada pincelada. Escenas que la autora reinterpreta de manera espontánea, captando principalmente la luz mediterránea del instante. Esta instantaneidad se reafirma en los restos de libreta que vemos en algunos cuadros, como en “Vista de Barcelona desde el Cerro de en Corazones” de 1996, y con las anotaciones personales que aparecen en algunos de los trabajos, como en “La sede” (Palma de Mallorca).

Como si pintara poesía, cada producción es una verdadera delicia que narra las vivencias y emociones de la artista con una fuerza que llega a transportarlas al espectador. La serie “Tagounite”, está técnicamente realizada con tierra de Marruecos y representa un pequeño y peculiar pueblo a las puertas del desierto del Sáhara con poco turismo, un lugar donde reina la calma; rodeado por montañas de dunas, es conocido por las kasbahs que llevan un estilo de vida muy ancestral. Otra ciudad que representa y que también surge del desierto es el “Oasis de Tozeur”, considerado el más grande de Túnez con un importante número de palmerales que producen la mayor parte de los dátiles que se exportan. El tema de la naturaleza y, en especial, de los árboles le interesa a la autora, que pinta en varias ocasiones palmerales, olivos y almendros.

En el recorrido encontramos ciudades costeras con historia y encanto como Sicilia, Malta, Ibiza y parajes como las maravillosas calas mallorquinas denominadas “Morro de sa Vaca”, “Dragonera” o “Sa Calobra”, parajes naturales que conviven, así como las especies marinas “Espet de Sa Calobra”, portada de la exposición; otros peces del mar Mediterráneo aparecen emplatados o nadando. Además, Bonet no pierde el tiempo y durante las estancias en hoteles pinta escenas de la habitación o bodegones con flores y frutas como los que vemos en “Hotel Florida (Cuba)”, “La Pecera del hotel Suecia” o “Frutas y flores en el hotel Victoria”, figuras planas, esbozadas, de diferentes tonalidades cálidas con las cuales ilustra el momento de espera o de descanso durante su estancia.

Esta propuesta se trata de un viaje con parada a la ventana interior de María del Mar Bonet, una artista que con sus trabajos abre la imaginación del observador y lo transporta a sus fascinantes e íntimas reflexiones mediante un lenguaje poético y bello. Obras personales que guardaba con aprecio, pero que desde la primera exposición en 1996 nos regala a los ojos y a la mente estas delicias mediterráneas. Tenemos que agradecer la coordinación del proyecto a la Cátedra Antoni Miró de Arte Contemporáneo de la Universidad de Alicante, la cooperación de la Concejalía de Cultura del Ayuntamiento de Alcoy, la colaboración de Teresa Roig y por supuesto a la artista que nos ofrece la oportunidad de disfrutar y descubrir su talento pictórico.

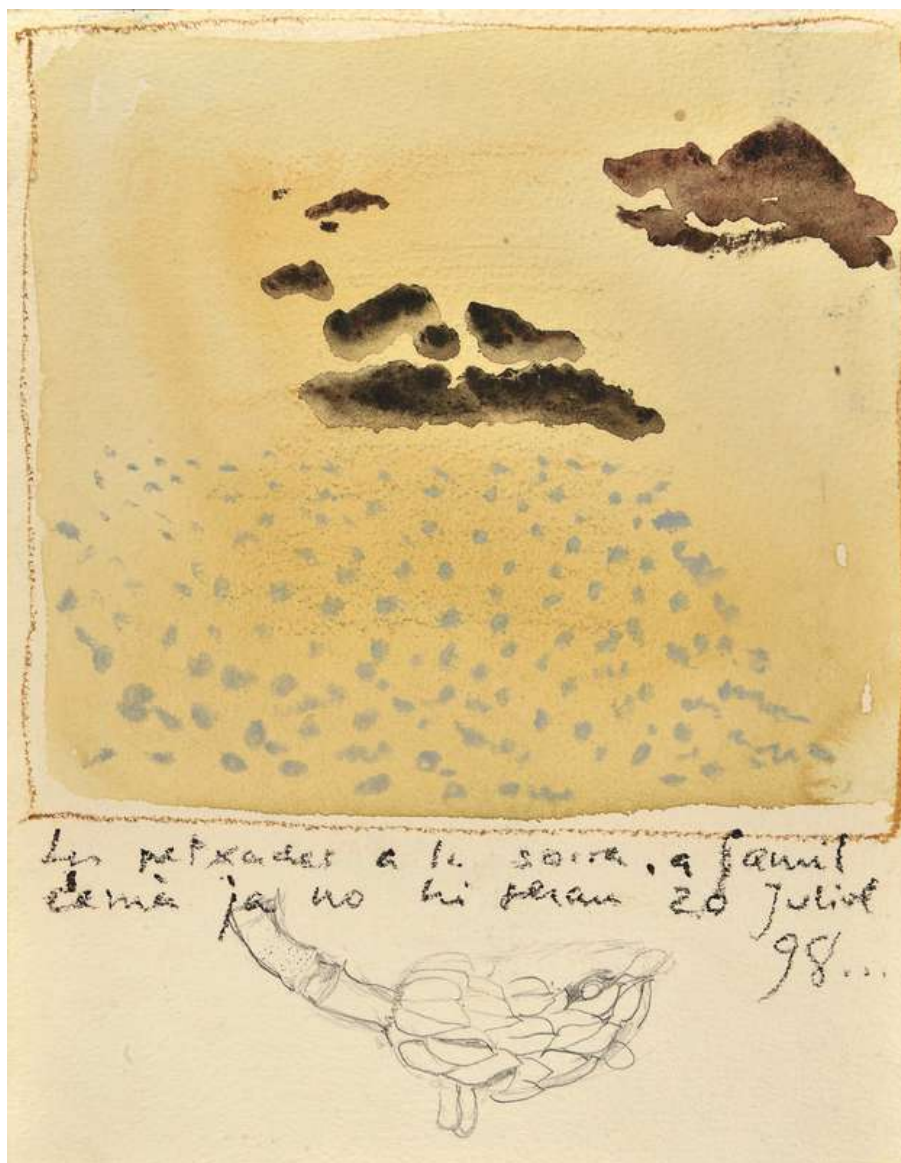
María Guillem
Comisaria

ARC DE SANT MARTÍ A SAMIL

Aquarel·la, 49 x 41,5 cm

1989

PETJADES

Aquarel·la, 24 x 36 cm

1998

DUNES DE SAMIL (VIGO)

Aquarel·la 25,3 x 17,8 cm

1997

BOSQUET DE VIGO
aquarel·la 52 x 41,5 cm
1989

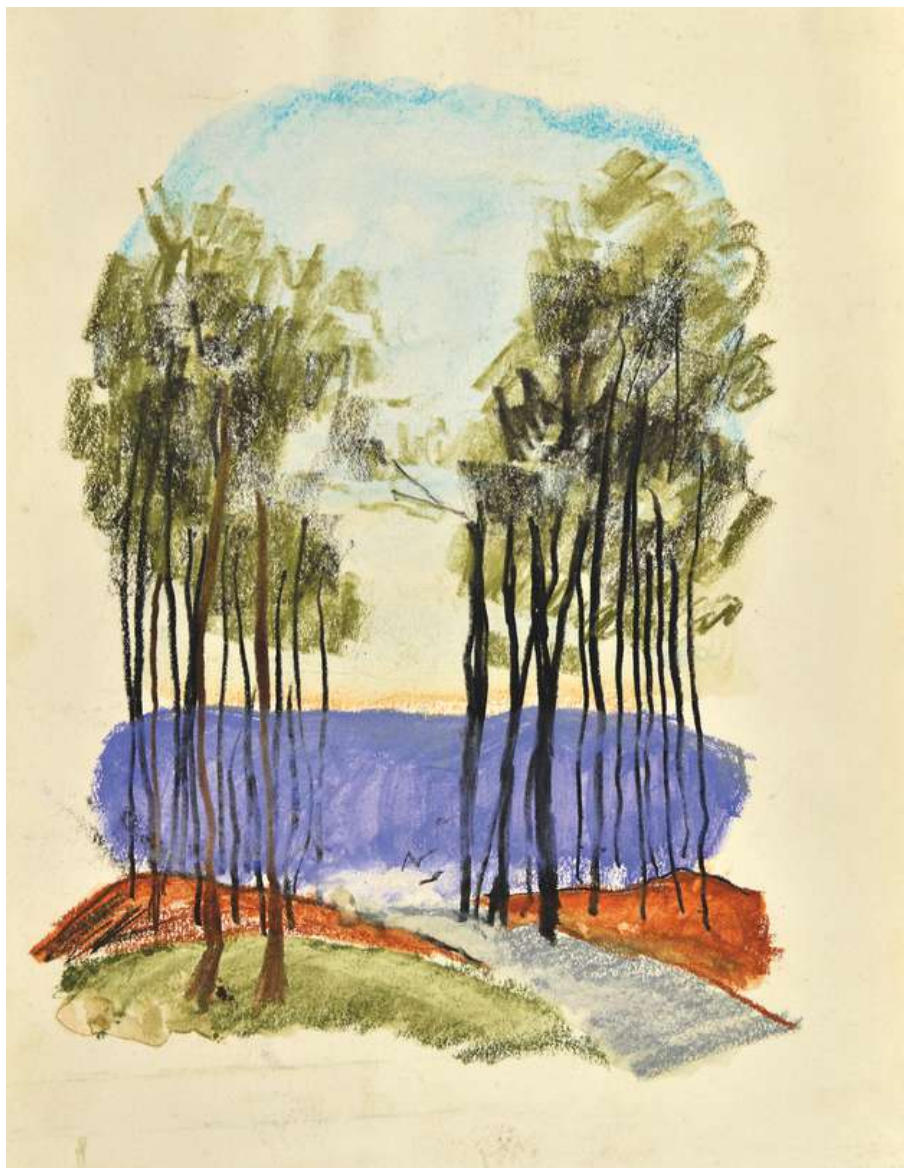
BOSQUET DE VIGO
Aquarel·la 24 x 36 cm
1996

BOSQUET DE VIGO
Aquarel·la 24 x 36 cm

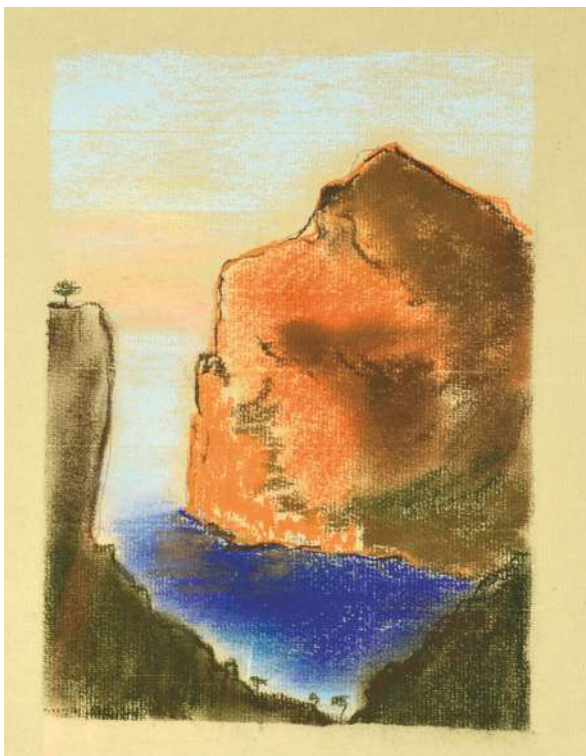

BOSQUET DE VIGO
aquarel·la, 41,5 x 48,7 cm
1989

SAMIL (VIGO)

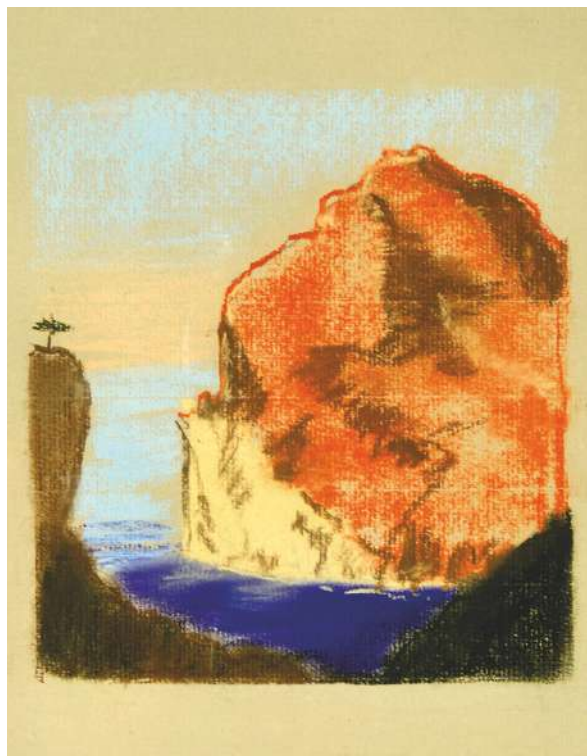
Aquarel·la 48 x 36 cm

ES MORRO DE SA VACA-1

Pastel 50 x 42,8 cm

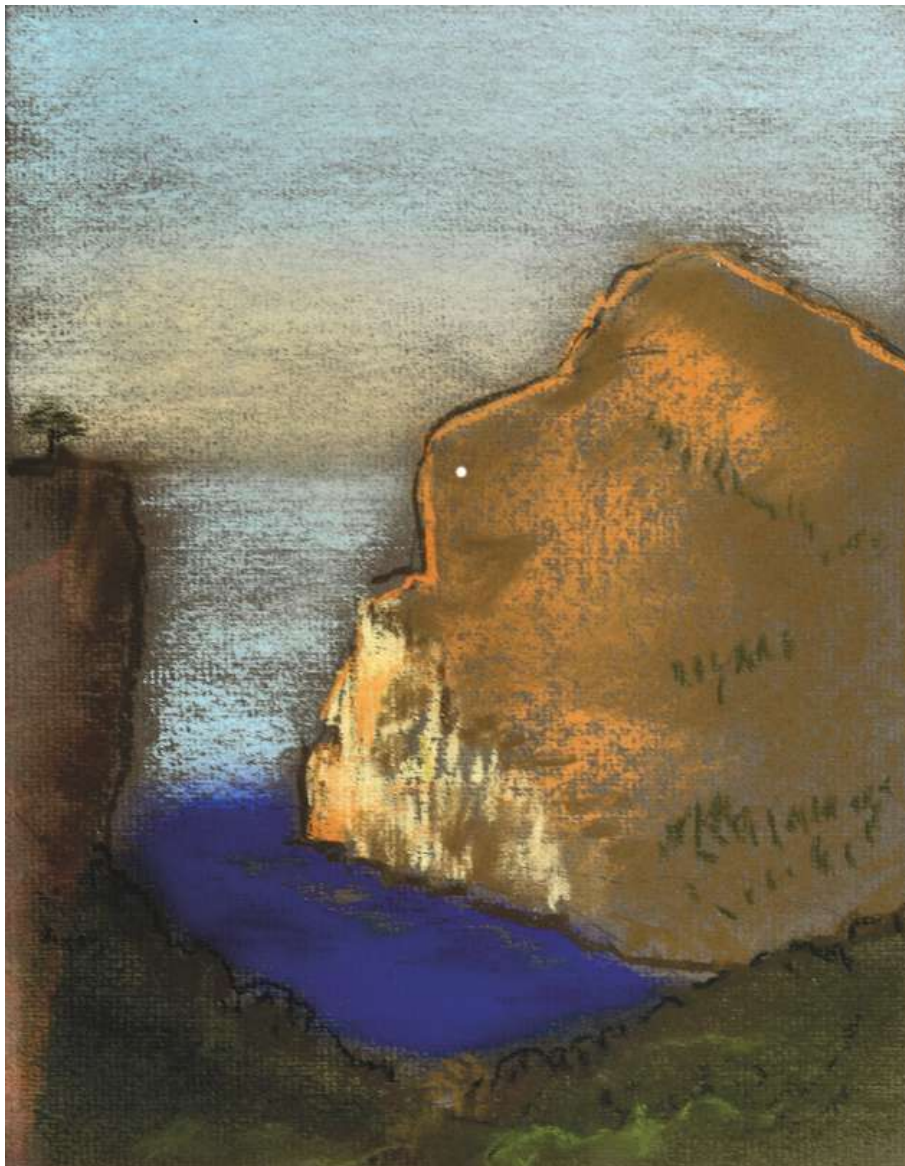
2003

ES MORRO DE SA VACA-2

Pastel 50 x 42,8 cm

2003

ES MORRO DE SA VACA-3

Pastel 50 x 42,8 cm

2003

I EL CENTRE ERA LA MEDITERRÀNIA

Com una heroïna tolstoiana arrelada a una Història immensa i aclaparadora, on el destí és el fil invisible d'un ordim de poble i temps, M.^a del Mar Bonet ens presenta una obra arrelada al salnitre i el blau mediterranis.

Perquè si una cosa és palesa a aquestes pintures, és la delicada pinzellada, gairebé imperceptible, de la mà d'una digna Nereida, filla del més gran dels deus de la mar, que sorgeix de la mar per esdevindre ginesta i carrasca, olor a terra humida i vi, a desig de color grana i marró de sorra, i que s'erigeix en el més gran Triomf d'Ariadna.

L'obra de Bonet neix de l'escuma com una Afrodita incapaç d'amagar la bellesa sinestèsica d'una cançó de sal, d'una lletra posidònica que té cura de les infeccions de l'ànima, que calma i sana, al temps que penetra per formar-ne part i engrandir-la, i ja no deixar-la anar mai.

I és que sota un concepte Hegelià, on l'art no és més que la comprensió que l'esperit té d'ell mateix, aquesta bellesa acaba sent superior a la natural, ja que emana de l'esperit, de l'ànima, i l'ànima ha superat el mimetisme academicista d'un ull que ja no sap mirar, i acaba bategant per tal que el cor pugui mirar.

I és el cor qui mira, és el cor qui parla, el cor de la Mediterrània, de les Illes, de Palma, de València, de Barcelona i d'Alcoi. És el cor que parla quan tot calla, tot és de pedra i sabem que tot és per ser donat.

Bonet és filla de la Mediterrània, de la posidònia, del romer, de les taronges i de l'olivera, de les cales rocoses, la pedra seca, els cavalls de Sant Antoni, la pólvora, i la ceràmica, de la sorra, les cúpules, els ametllers i els dàtils. Bonet continua cantant a cada una de les seves pinzellades, com una eterna musa que desperta la més gran de les creacions, una àguila negra que voreja les roques prop de la platja, on gavines i dragons juguem amb anells d'aigua.

Ens endinsem a una bellesa senzilla, amb la tendra cremor d'una mirada femenina, que clama per visibilitzar el petit peix, la branca de l'olivera i la invisible omnipresent sal, l'argent de la mar que acarona els cabells dels lloms dels dofins, perquè la bellesa parla de l'ànima i de l'essència d'una humanitat de mar, d'atenes i afrodites que s'agermanen front a titans que ja no ho són tant.

Perquè la Mediterrània no sols és casa nostra, és llar de viatgers, és centre d'odissee, és bressol de civilització, i de llengua, la nostra llengua, la nostra mar, la nostra pólvora, i el nostre futur.

Elisa Guillem
Historiadora de l'art

Y EL CENTRO ERA EL MEDITERRÁNEO

Como una heroína tolstoiana arraigada a una Historia inmensa y abrumadora, donde el destino es el hilo invisible de una urdimbre de pueblo y tiempo, M.^a del Mar Bonet nos presenta una obra enraizada en el salitre y el azul mediterráneo.

Porque si algo es evidente en estas pinturas es la delicada pincelada, casi imperceptible, de la mano de una digna nereida, hija del más grande de los dioses del mar, que surge del mar para convertirse en retama y carrasca, en olor a tierra húmeda y vino, en deseo de color grana y marrón de arena, y que se erige en el mayor triunfo de Ariadna.

La obra de Bonet nace de la espuma como una Afrodita incapaz de ocultar la belleza sinestésica de una canción de sal, de una letra posidónica que cura las infecciones del alma, que calma y sana, al tiempo que penetra para formar parte de ella y engrandecerla, y no dejarla ir jamás.

Y es que, bajo un concepto hegeliano, donde el arte no es más que la comprensión que el espíritu tiene de sí mismo, esta belleza acaba siendo superior a la natural, ya que emana del espíritu, del alma, y el alma ha superado el mimetismo academicista de un ojo que ya no sabe mirar, y acaba latiendo para que el corazón pueda mirar.

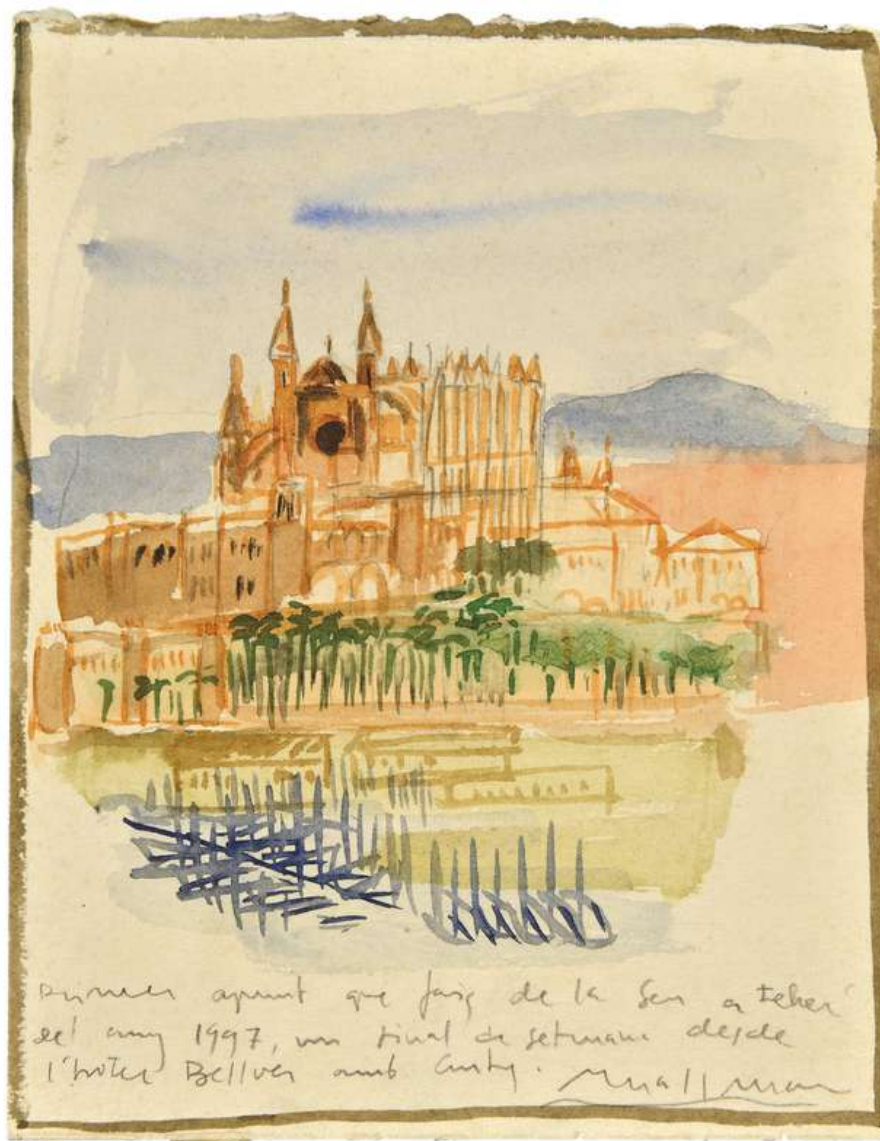
Y es el corazón quien mira, es el corazón quien habla: el corazón del Mediterráneo, de las islas, de Palma, de Valencia, de Barcelona y de Alcoy. Es el corazón que habla cuando todo calla, todo es de piedra y sabemos que todo es para ser dado.

Bonet es hija del Mediterráneo, de la posidonia, del romero, de las naranjas y del olivo, de las calas rocosas, la piedra seca, los caballos de San Antonio, la pólvora y la cerámica, de la arena, las cúpulas, los almendros y los dátiles. Bonet continúa cantando en cada una de sus pinceladas, como una eterna musa que despierta la mayor de las creaciones, un águila negra que bordea las rocas junto a la playa, donde gaviotas y dragones jugamos con anillos de agua.

Nos adentramos en una belleza sencilla, con el tierno ardor de una mirada femenina que clama por visibilizar el pequeño pez, la rama del olivo y la invisible y omnipresente sal, la plata del mar que acaricia los cabellos de los lomos de los delfines, porque la belleza habla del alma y de la esencia de una humanidad de mar, de atenas y afroditas que se hermanan frente a titanes que ya no lo son tanto.

Porque el Mediterráneo no es solo nuestra casa, es hogar de viajeros, es centro de odiseas, es cuna de civilización y de lengua —nuestra lengua—, nuestro mar, nuestra pólvora y nuestro futuro.

Elisa Guillem
Historiadora del arte

LA SEU (PALMA DE MALLORCA)

Aquarel·la 36 x 24 cm

1997

PER L'INTERIOR DEL DISC CAVALL DE FOC 1

Aquarel·la 30 x 39,5 cm

1999

PER L'INTERIOR DEL DISC CAVALL DE FOC 2

Aquarel·la 30 x 39,5 cm

1999

PORTADA DEL DISC CAVALL DE FOC 3

Aquarel·la 30 x 39,5 cm

1999

FRUITES I FLORS A L'HOTEL VICTÒRIA

Pastel 52 x 42 cm

1993

FRUITES I FLORS A L'HOTEL VICTÒRIA

Pastel 52 x 41,5 cm

1993

CALA TUENT SA CALOBRA

Pastel 51 x 43,5 cm

2001

TAGOUNITE 1

Terra del Marroc 22 x 30 cm
2000

TAGOUNITE 2

Terra del Marroc 22 x 30 cm
2000

TAGOUNITE 3

Terra del Marroc 22 x 30 cm
2000

TAGOUNITE 4

Terra del Marroc 22 x 30 cm
2000

CALA TUENT SA CALOBRA

Pastel 45,5 x 52,2 cm

2001

EUCALIPTUS A LA MUNTANYA

Aquarel·la 52,5 x 42 cm

1996

PALMERA DE L'OASIS DE TOZEUR

Aquarelle 52 x 42 cm

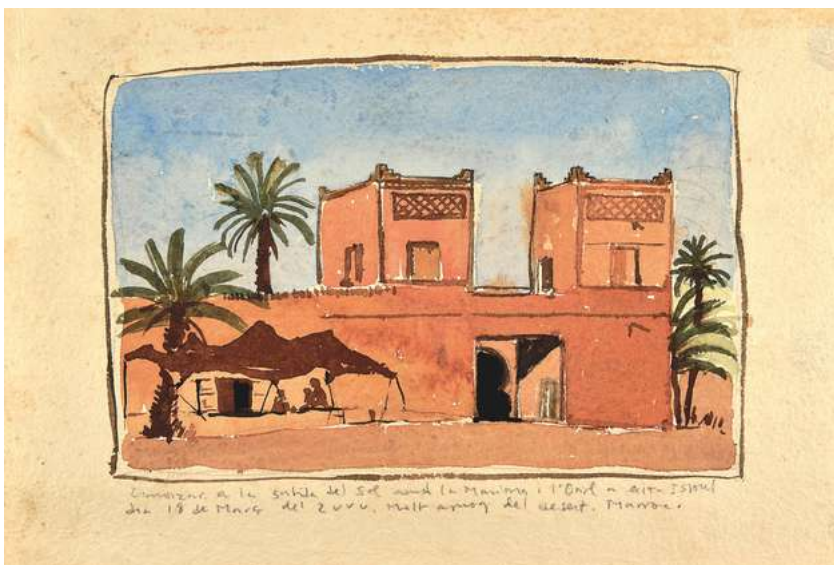
1986

OASIS DE TOZEUR

Aquarel·la 52 x 42 cm

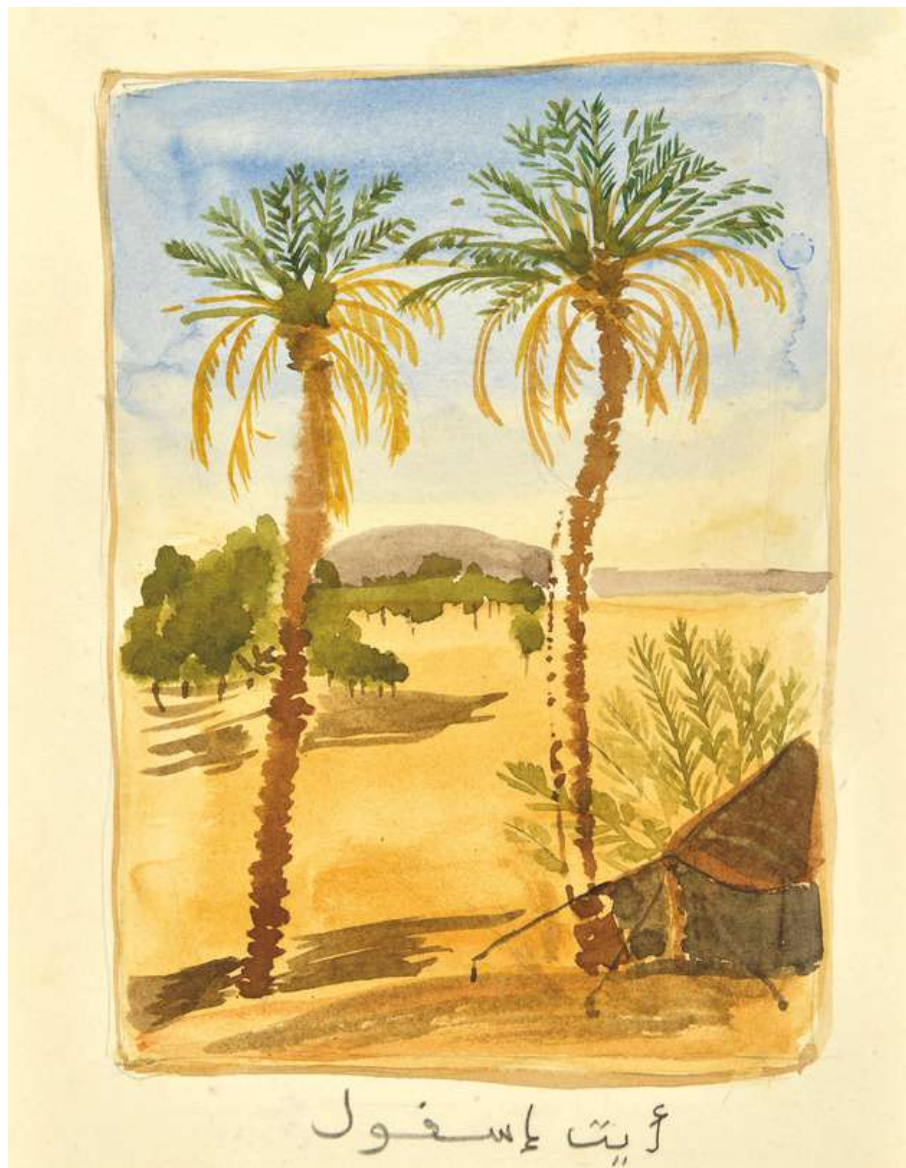
1986

PORTA DEL DESERT (MARROC)

Aquarel·la 24 x 36 cm

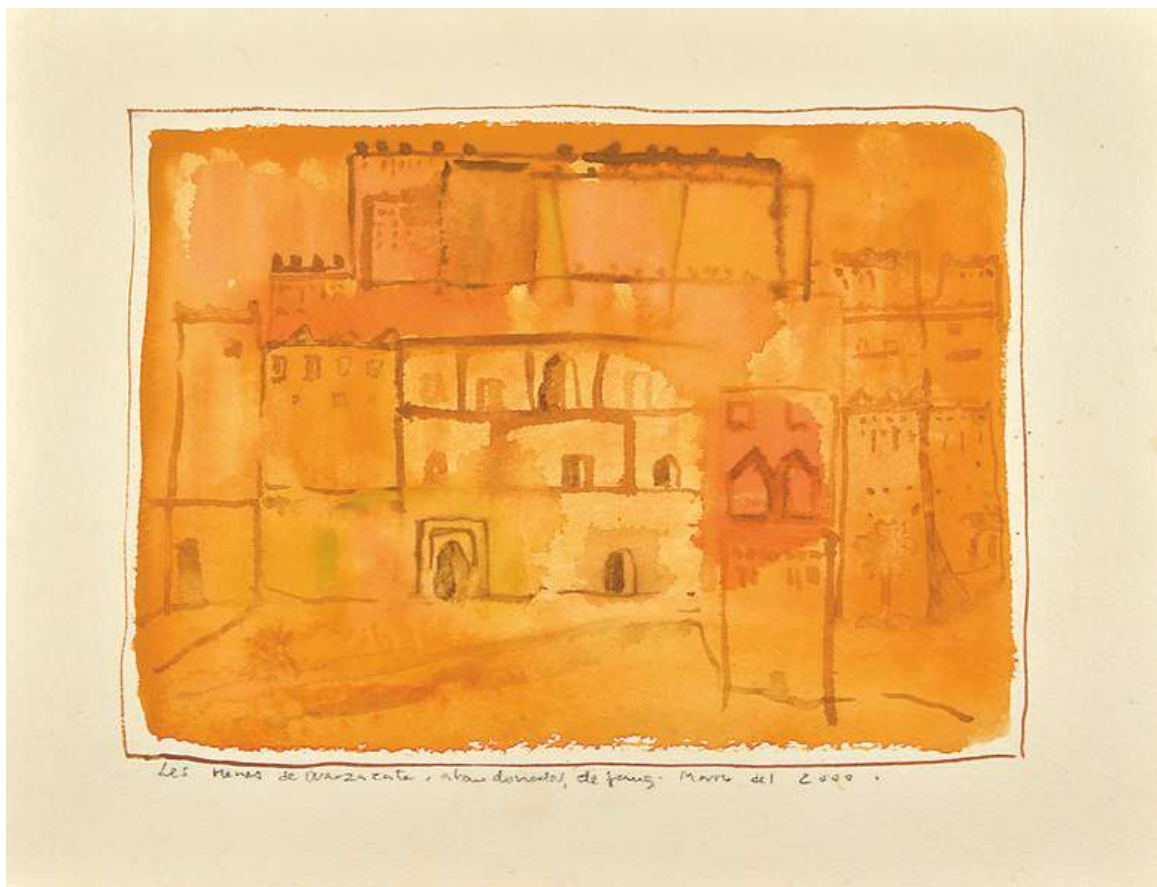
2000

أيت إسفول

PORTA DEL DESERT (MARROC)

Aquarel·la 36 x 24 cm

RUNES DE OUARZAZATE (MARROC)

Aquarel·la 36 x 48 cm

2000

PALMERA DE LA PLATJA

Aquarel·la 52 x 42 cm

1993

MAGRANES DE SA CALOBRA

Pastel 30,7 x 46 cm

2001

MAGRANES DE SA CALOBRA

Pastel 36 x 48 cm

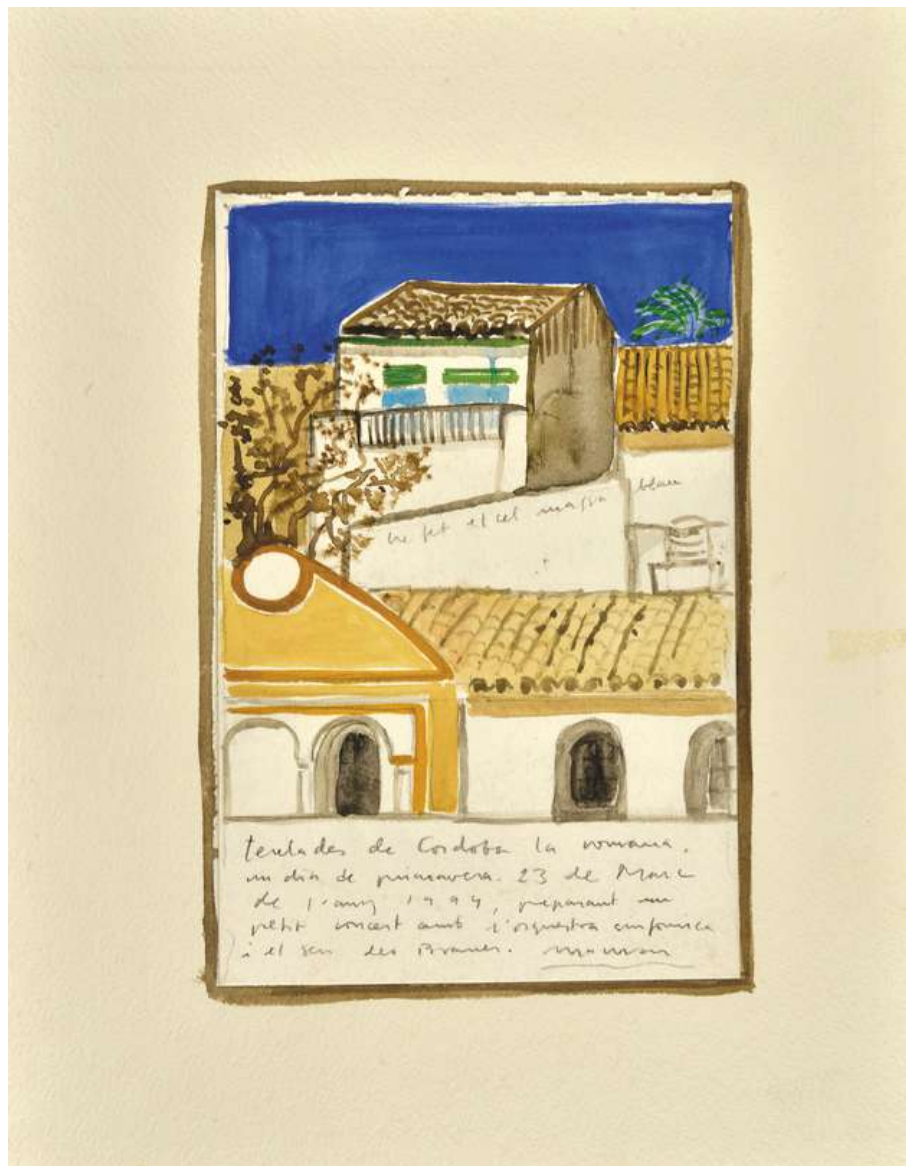
2001

NAXOS (GRÈCIA)

Aquarel·la 48 x 36 cm

2003

TEULADES DE CÒRDOBA

Aquarel·la 48 x 36 cm

1994

L'EMOCIÓ DES DE LA VISIÓ

“Lo vermell ho veig blau i lo blau ho veig roig”, això que la cantautora mallorquina María del Mar Bonet va cantar l'any 2007 en la seua cançó Blues Sol, podria comportar a una profunda reflexió sobre la percepció visual de l'ésser humà. Podem parlar de la visió del color segons longituds d'ona de llum, segons l'estimulació dels òrgans receptors que es troben en la retina, segons alteracions congènites o adquirides i segons, fins i tot, de l'evolució de les espècies. En qualsevol cas, allò que es percep i de la forma en què cada ésser viu ho faça, no exclou la discriminació d'objectes i situacions que evoquen la recepció i expressió emocional. Això és un fet fins i tot quan no és possible la seua discriminació per qualsevol circumstància, ja que continua existint una emoció en la imatge mental i la fantasia de l'ésser humà.

Quan parlem d'emocions ens referim no sols a eixa part conductual, sinó a eixe component fisiològic que reacciona de manera sobtada i que desencadena en nosaltres desitjos d'experimentar, de viure, de comunicar i de ser. Exemples d'estes emocions ens les oferix l'expressió artística en totes les seues possibles facetes, una d'elles l'expressió plàstica, la qual permet transmetre missatges a través d'una narrativa visual.

Estos missatges, que originen emocions, els podem contemplar en allò que María del Mar Bonet expressa en totes les seues obres. Emocions com la pau i la serenitat que transmet “Ametller florit del casal” (1993), com la tranquil·litat que ens deixa la visualització de “Es Morro de sa vaca” (2003) o com la tendresa que emana “La peixera a l'hotel Suècia” (2001).

Les obres d'esta artista no sols transmeten emocions, sinó també sensacions com ara el sentit de pertinença, el sentir-se en la naturalesa, el sentir-se en la llar de cadascú. Això ho expressen les seues pintures a l'aquarel·la com els distints “Bosquet de Vigo” (1989) o la seua obra “Ametllers en flors” realitzada per l'artista en 2022. A això s'unixen sensacions com l'harmonia que ens transmet el fenomen òptic i meteorològic de “l'Arc de Sant Martí a Samil” (1989) la grandiositat de “La Valeta” (1999) o la llibertat que emana de “Per l'interior del disc Cavall de Foc 3” (1999).

Podríem parlar de cada una de les obres que es presenten en esta exposició i en totes elles destacaria de l'autora la forma en la qual, a través del seu estil figuratiu amb diferents tècniques com l'aquarel·la, els pastissos, o la Terra del Marroc, entrellaça l'espontaneïtat de les seues línies en moviment creant una atmosfera alliberadora. Així mateix, el contrast de tonalitats saturades amb altres de menor intensitat permet narrar la seua essència mediterrània. En totes les seues obres s'impregnen eixos colors, llums i línies dinàmiques a través de la plasmació d'impressionants entorns naturals. En totes les seues obres s'impregna el seu art i la seua pròpia llum.

És temps, per tant, i a través d'esta exposició, de gaudir de l'elevada sensibilitat de María del Mar Bonet, tal com ho fem des de l'any 1967 a través de les seues cançons. Noves manifestacions artístiques van arribar a la seua vida i és, d'entre estes facetes, la plàstica, de la qual podrem apreciar al voltant de quaranta pintures realitzades per l'artista entre els anys 1989 i 2003.

Agraïm a l'autora per compartir les seues obres amb tots nosaltres, així com a Antoni Miró la gestió cultural d'aquesta exposició. Agraïm també el suport de l'Ajuntament d'Alcoi que permet portar avant estes tasques expositives i fomentar la cultura a través de la Càtedra Antoni Miró d'Art Contemporani de la Universitat d'Alacant.

LA EMOCIÓN DESDE LA VISIÓN

«Lo rojo lo veo azul y lo azul lo veo rojo»; esto que la cantautora mallorquina María del Mar Bonet cantó en el año 2007 en su canción *Blues Sol*, podría dar lugar a una profunda reflexión sobre la percepción visual del ser humano. Podemos hablar de la visión del color según longitudes de onda de la luz, según la estimulación de los órganos receptores que se encuentran en la retina, según alteraciones congénitas o adquiridas e incluso según la evolución de las especies. En cualquier caso, aquello que se percibe y la forma en que cada ser vivo lo haga no excluye la discriminación de objetos y situaciones que evocan la recepción y expresión emocional. Esto es un hecho incluso cuando no es posible su discriminación por cualquier circunstancia, ya que continúa existiendo una emoción en la imagen mental y en la fantasía del ser humano.

Cuando hablamos de emociones nos referimos no solo a esa parte conductual, sino a ese componente fisiológico que reacciona de manera repentina y que desencadena en nosotros deseos de experimentar, de vivir, de comunicar y de ser. Ejemplos de estas emociones nos los ofrece la expresión artística en todas sus posibles facetas; una de ellas, la expresión plástica, que permite transmitir mensajes a través de una narrativa visual.

Estos mensajes, que originan emociones, podemos contemplarlos en aquello que María del Mar Bonet expresa en todas sus obras. Emociones como la paz y la serenidad que transmite “Ametller florit del casal” (1993), como la tranquilidad que nos deja la visualización de “Es Morro de sa vaca” (2003) o como la ternura que emana “La peixera a l’hotel Suècia” (2001).

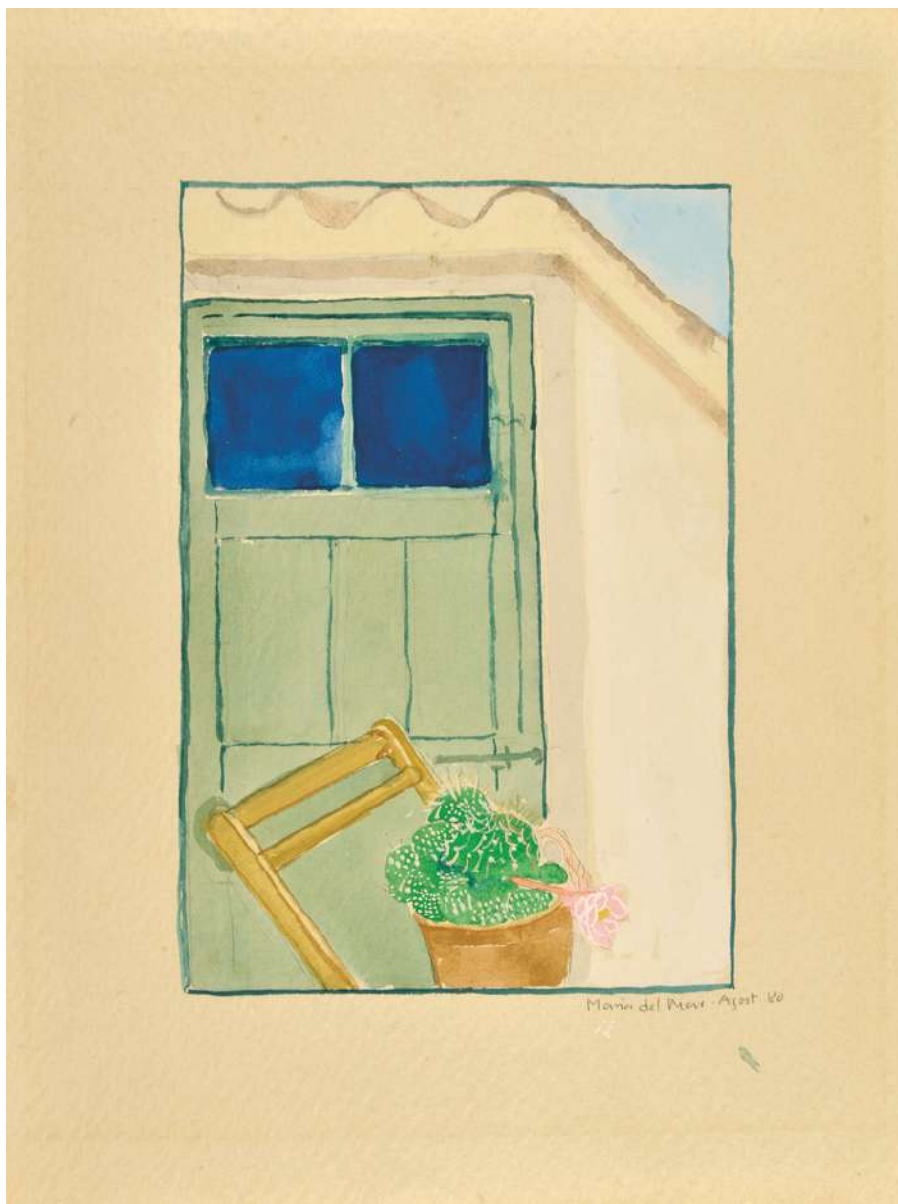
Las obras de esta artista no solo transmiten emociones, sino también sensaciones como el sentido de pertenencia, el sentirse en la naturaleza, el sentirse en el propio hogar. Así lo expresan sus pinturas a la acuarela como los distintos “Bosquet de Vigo” (1989) o su obra “Ametllers en flors”, realizada por la artista en 2022. A ello se unen sensaciones como la armonía que nos transmite el fenómeno óptico y meteorológico del “Arc de Sant Martí a Samil” (1989), la grandiosidad de “La Valeta” (1999) o la libertad que emana de “Per l’interior del disc Cavall de Foc 3” (1999).

Podríamos hablar de cada una de las obras que se presentan en esta exposición y en todas ellas destacaría de la autora la forma en la que, a través de su estilo figurativo con diferentes técnicas como la acuarela, los pasteles o la Tierra de Marruecos, entrelaza la espontaneidad de sus líneas en movimiento creando una atmósfera liberadora. Asimismo, el contraste de tonalidades saturadas con otras de menor intensidad permite narrar su esencia mediterránea. En todas sus obras se impregnan esos colores, luces y líneas dinámicas a través de la plasmación de impresionantes entornos naturales. En todas sus obras se impregna su arte y su propia luz.

Es tiempo, por tanto, y a través de esta exposición, de disfrutar de la elevada sensibilidad de María del Mar Bonet, tal como lo hacemos desde el año 1967 a través de sus canciones. Nuevas manifestaciones artísticas llegaron a su vida y es, entre estas facetas, la plástica, de la cual podremos apreciar alrededor de cuarenta pinturas realizadas por la artista entre los años 1989 y 2003.

Agradecemos a la autora el compartir sus obras con todos nosotros, así como a Antoni Miró la gestión cultural de esta exposición. Agradecemos también el apoyo del Ayuntamiento de Alcoy que permite llevar adelante estas tareas expositivas y fomentar la cultura a través de la Cátedra Antoni Miró de Arte Contemporáneo de la Universidad de Alicante.

Mª Pilar Aparicio Flores
Directora de la Cátedra Antoni Miró de la UA

TERRASSA DE MAÓ 1980

Aquarel·la 48 x 36 cm

1980

Marina de l'Algarve, Agost 80

PORT DE MAÓ

Aquarel·la 48 x 36 cm

1980

AMETLLER FLORIT DEL CASAL

Aquarela 52 x 41,5 cm

1993

CICUTES

Aquarel·la 48 x 36 cm

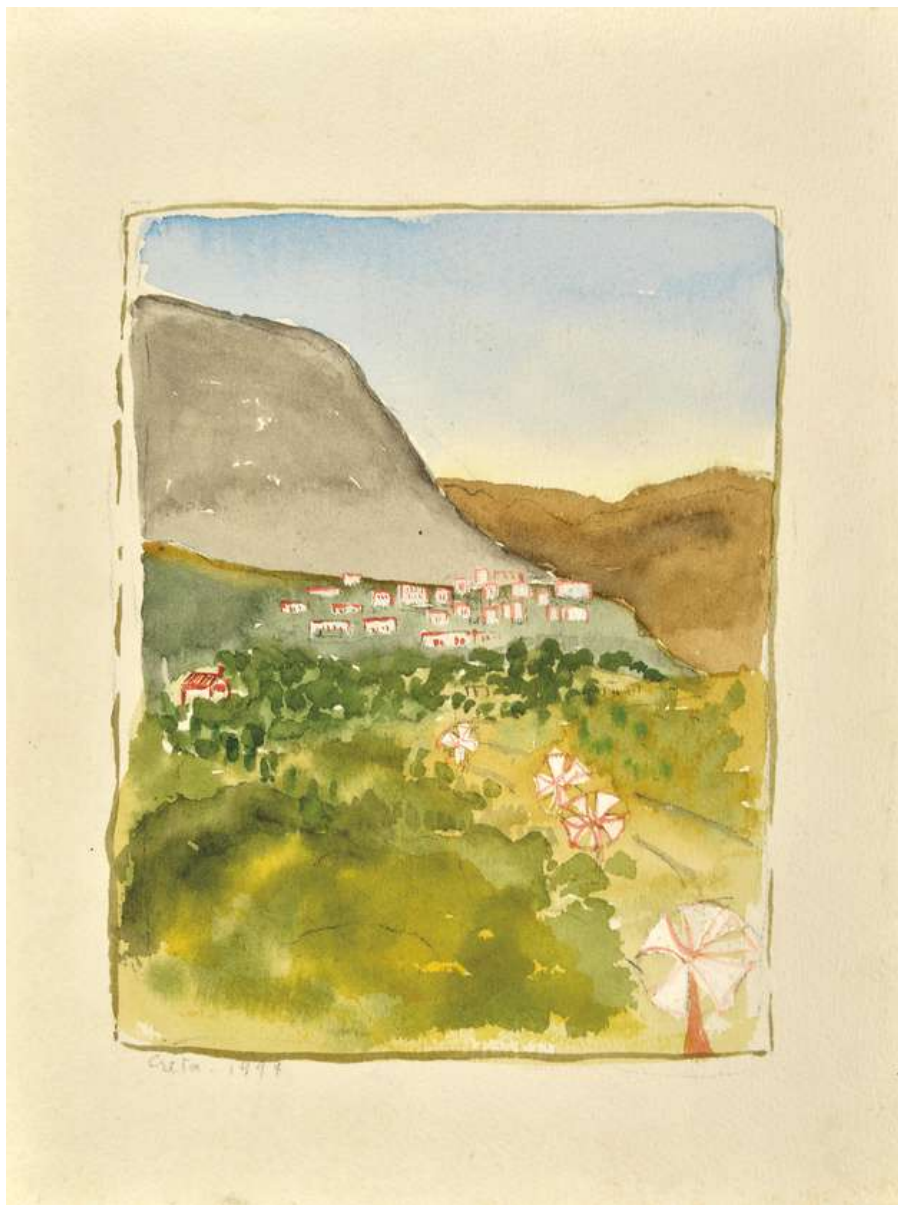
CICUTA

Aquarel·la 48 x 36 cm

CICUTES

Aquarel·la 36 x 48 cm)

MOLINS DE CRETA

Aquarel·la 48 x 36 cm

1994

SA DRAGONERA PETITA

Pastel 42 x 49,5 cm

1997

LA VEU A LES MANS: EL SENTIT DE LA BELLESA

És sabut que l'element clau de la creativitat es troba en la sensibilitat, en el fet que un creador aporta la seua perspectiva específica al món que l'envolta i el reconfigura per generar bellesa, per mostrar-lo als altres en un format que transcendeix, que fa sentir, que sublima. Aquesta és la base de tota la màgia que solem disfressar amb paraules com inspiració, imaginació o, simplement, art.

Hi ha, però, un grup molt exclusiu de persones que són capaces de traslladar aquesta genialitat a diferents camps artístics perquè el seu doll emocional és tan ric que es pot plasmar – o en ocasions fins i tot es té la necessitat de fer-ho - en diferents formats.

És inevitable associar el nom de Maria del Mar Bonet al món de la música. Han estat moltes dècades de treball, de vinculació a la cançó, de dedicació intensa, de militància, i és un fet constatable que la seua veu preciosa i característica forma part del patrimoni afectiu de tothom i està associada a conceptes com poesia, encís i harmonia.

Tanmateix, hi ha una altra Maria del Mar Bonet, potser menys coneguda, que desperta amb la pintura un univers de sensacions diferent al que aporta en la seua faceta melódica. La mostra de l'art pictòric de Maria del Mar Bonet que presentem en aquesta exposició descobrirà a molta gent aquesta nova perspectiva que de segur que sorprèn i captiva.

L'estètica i la inventiva del món creatiu dels artistes estan configurades pel seu bagatge d'experiències, per les seues preocupacions, pels anhels i per una determinada manera d'entendre el món i la vida. Moltes vegades s'ha identificat Maria del Mar Bonet amb l'esperit de la Mediterrània i, també en aquest cas, resulta inevitable que en el format pictòric una de les principals fonts d'inspiració siga el mar. A la mostra, el trobem com una constant que emmarca bona part de les obres. Gairebé podem percebre en la seua pintura "la salabror que amara tota cosa prop del mar", per dir-ho en paraules del poeta Joan Salvat- Papasseit. L'obra de Maria del Mar Bonet està influïda per la Mediterrània, en la seua obra es respira aquesta mar petita i nostra. Els traços càlids del seu món i la llum es reflecteix en les pintures. D'aquesta manera, trobem que cada espai pintat verbalitza la calidesa innata d'una visió on el paratge es manifesta com a nucli generador de vida, com a clau afectiva, com a desllorigador. No es pinta un paisatge, se sent a través d'ell.

L'aire pur, el sol i el vent s'hi intueixen perquè són els pilars primordials sobre els quals es construeix l'obra. I la natura s'hi mostra com una carícia, amb els elements substancials per configurar l'ofrena pictòrica de cada pinzellada. Mar, peix, terra, arbre, els mots primigenis de la Mediterrània, bastits amb colors suaus que amanyaguen la vista, que calmen els batecs del cor, que enlluernen i generen espurnes en l'ànima, petites escalfors on confortar-se, perspectives de d'on atalaiar el món, des d'on reviu el record i l'experiència.

Cada dibuix és una constatació de vida, és el reflex d'una vivència esculpida amb tendresa. No hi ha dolor ni angonya, sinó l'eco del temps que es filtra entre els traços del quadre per fer-lo immortal. Hi ha la quietud del món que convida a l'eternitat, la calma pregona de qui troba la bellesa en els petites coses de la vida. Cada quadre és una joia que ens és oferta en forma pictòrica per apaivagar els sentits, per deixar constància d'un instant irrepetible.

L'exposició que ara podeu contemplar, La veu a la mà, ens ofereix el lligam perfecte per superar la imatge tradicional d'una Maria del Mar Bonet coneguda habitualment com a cantant i apropar-nos a aquest prisma pictòric desconegut per bona part de la població. En realitat, totes dues perspectives naixen d'un mateix alè poètic però es bifurquen en dues concrecions molt distintes amb un element en comú clarament distingible: en elles regna poderós i innegable el sentit de la bellesa.

Escoltem les cançons, embadalim-nos amb els quadres. De la veu a les mans una mostra artística de Maria del Mar Bonet per continuar admirant la seua veu, per admirar també les seues mans.

Silvestre Vilaplana

LA VOZ EN LAS MANOS: EL SENTIDO DE LA BELLEZA

Es sabido que el elemento clave de la creatividad se encuentra en la sensibilidad, en el hecho de que un creador aporta su perspectiva específica al mundo que lo rodea y lo reconfigura para generar belleza, para mostrarlo a los demás en un formato que trasciende, que hace sentir, que sublima. Esta es la base de toda la magia que solemos disfrazar con palabras como inspiración, imaginación o, simplemente, arte.

Hay, sin embargo, un grupo muy exclusivo de personas que son capaces de trasladar esta genialidad a diferentes campos artísticos porque su caudal emocional es tan rico que puede plasmarse —o en ocasiones incluso se siente la necesidad de hacerlo— en distintos formatos.

Es inevitable asociar el nombre de María del Mar Bonet al mundo de la música. Han sido muchas décadas de trabajo, de vinculación a la canción, de dedicación intensa, de militancia, y es un hecho constatable que su voz preciosa y característica forma parte del patrimonio afectivo de todos y está asociada a conceptos como poesía, encanto y armonía.

Sin embargo, hay otra María del Mar Bonet, quizá menos conocida, que despierta con la pintura un universo de sensaciones diferente al que aporta en su faceta melodiosa. La muestra del arte pictórico de María del Mar Bonet que presentamos en esta exposición descubrirá a muchas personas esta nueva perspectiva que, sin duda, sorprende y cautiva.

La estética y la inventiva del mundo creativo de los artistas están configuradas por su bagaje de experiencias, por sus preocupaciones, por sus anhelos y por una determinada manera de entender el mundo y la vida. Muchas veces se ha identificado a María del Mar Bonet con el espíritu del Mediterráneo y, también en este caso, resulta inevitable que en el formato pictórico una de las principales fuentes de inspiración sea el mar. En la muestra lo encontramos como una constante que enmarca buena parte de las obras. Casi podemos percibir en su pintura “la salinidad que empapa toda cosa cercana al mar”, por decirlo con palabras del poeta Joan Salvat-Papasseit.

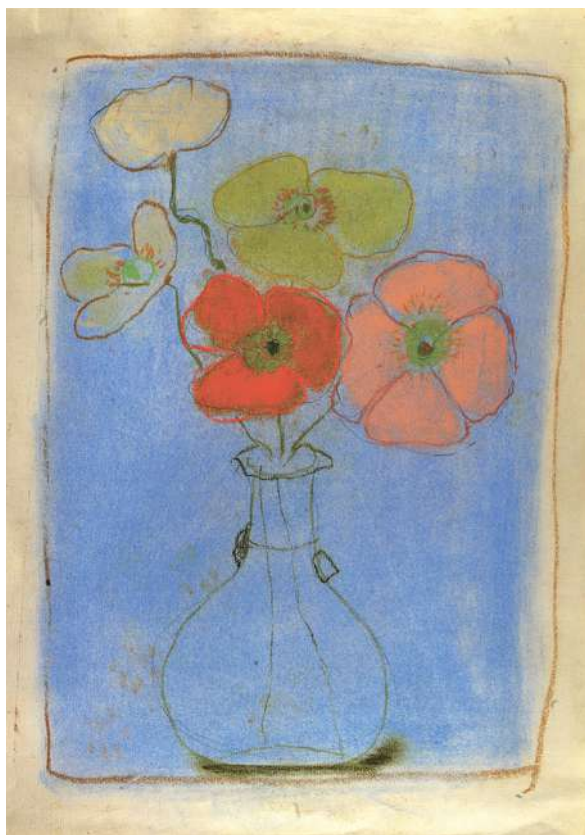
La obra de María del Mar Bonet está influida por el Mediterráneo; en su obra se respira este mar pequeño y nuestro. Los trazos cálidos de su mundo y la luz se reflejan en las pinturas. De este modo, encontramos que cada espacio pintado verbaliza la calidez innata de una visión donde el paisaje se manifiesta como núcleo generador de vida, como clave afectiva, como elemento revelador. No se pinta un paisaje, se siente a través de él. El aire puro, el sol y el viento se intuyen porque son los pilares primordiales sobre los que se construye la obra. Y la naturaleza se muestra como una caricia, con los elementos sustanciales para configurar la ofrenda pictórica de cada pincelada. Mar, pez, tierra, árbol: las palabras primigenias del Mediterráneo, construidas con colores suaves que acarician la vista, que calman los latidos del corazón, que deslumbran y generan chispas en el alma, pequeños calores donde reconfortarse, perspectivas desde donde atisbar el mundo, desde donde revivir el recuerdo y la experiencia.

Cada dibujo es una constatación de vida, es el reflejo de una vivencia esculpida con ternura. No hay dolor ni angustia, sino el eco del tiempo que se filtra entre los trazos del cuadro para hacerlo inmortal. Hay la quietud del mundo que invita a la eternidad, la calma profunda de quien encuentra la belleza en las pequeñas cosas de la vida. Cada cuadro es una joya que se nos ofrece en forma pictórica para apaciguar los sentidos, para dejar constancia de un instante irrepetible.

La exposición que ahora pueden contemplar, *La voz en la mano*, nos ofrece el vínculo perfecto para superar la imagen tradicional de una María del Mar Bonet conocida habitualmente como cantante y acercarnos a este prisma pictórico desconocido para buena parte de la población. En realidad, ambas perspectivas nacen de un mismo aliento poético, pero se bifurcan en dos concreciones muy distintas con un elemento en común claramente distinguible: en ellas reina poderoso e innegable el sentido de la belleza.

Escuchemos las canciones, embelesémonos con los cuadros. *De la voz a las manos*, una muestra artística de María del Mar Bonet para seguir admirando su voz, para admirar también sus manos.

Silvestre Vilaplana

FLORS

Aquarel·la 48 x 36 cm
1998

GLÒRIA DEL MATÍ

Aquarel·la 48 x 36 cm
1998

BODEGÓ

Gouache 52 x 65,5 cm

1977

FLORS

Aquarel·la 48 x 36 cm

BODEGÓ

Aquarel·la 36 x 24 cm

BALCÓ DE VALÈNCIA

Aquarel·la 36 x 24 cm

2008

TULIPA

Aquarel·la 48 x 36 cm

LA CÀNTARA

Aquarel·la 24 x 36 cm

2000

ESPET DE SA CALOBRA

Aquarel·la 37 x 43 cm

2000

VACA SERRANA

Aquarel·la 37 x 43 cm

2000

TORDS DE SA CALOBRA

Aquarel·la 36 x 48 cm

2000

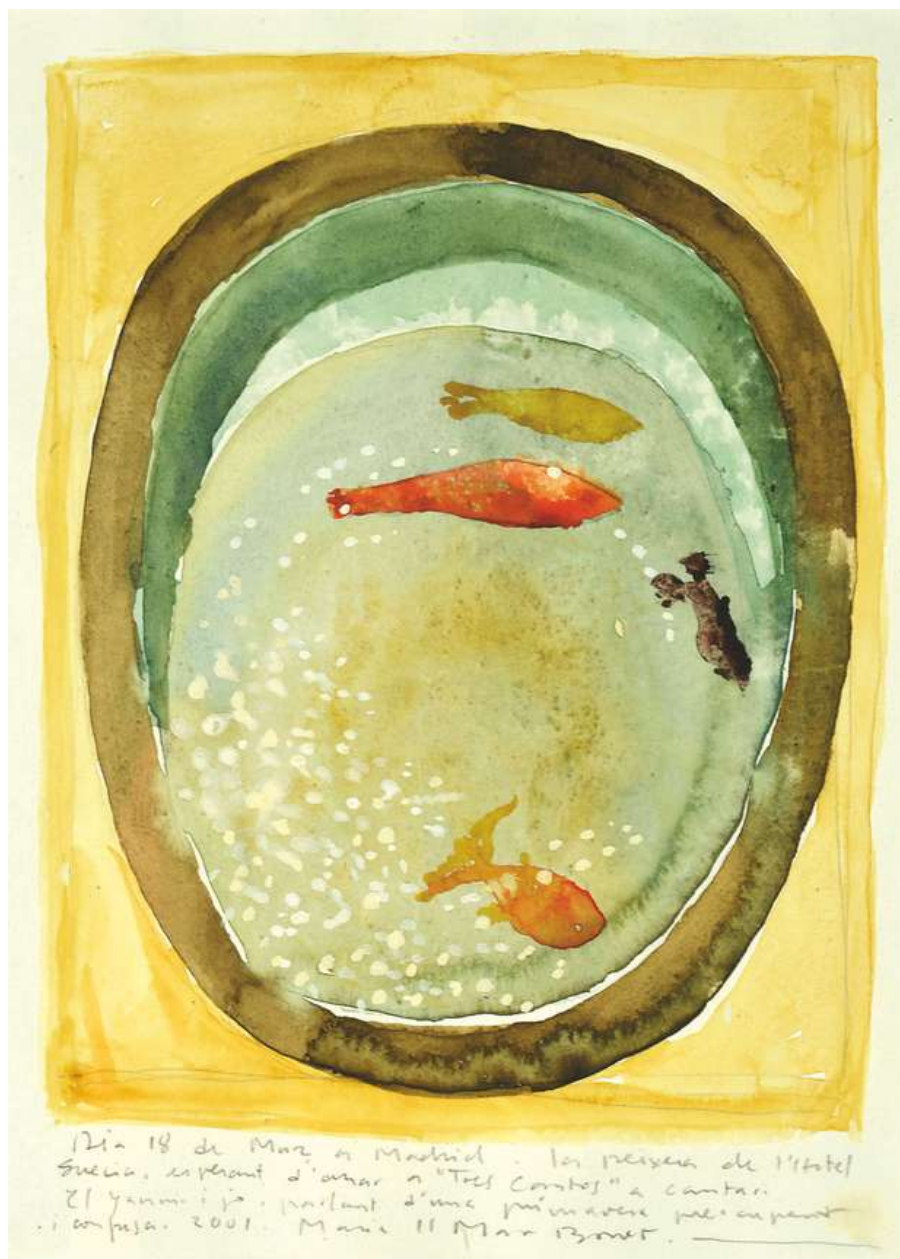
MOLL DE SA CALOBRA

Aquarel·la 36 x 48 cm
2000

SAUPES DE SA CALOBRA

Aquarel·la 36 x 48 cm
2000

LA PEIXERA A L'HOTEL SUÉCIA

Aquarel·la 49,5 x 41,5 cm

2001

TALENTS OCULTS QUE IXEN A LA LLUM

Hi ha persones que tenen talent; és a dir, eixa capacitat innata i desacomplexada per a la creació. En poques paraules, persones que, en un tancar i obrir d'ulls, tenen l'enginy necessari per a compondre una cançó, escriure un text o pintar un quadre. D'altres, malgrat que tenen les habilitats més limitades, són capaces de treballar-les i fer-les créixer fins a esdevenir, al capdavant, éssers creatius. Això és cert, com que dos i dos fan quatre.

És palés que som un país de creadores i creadors talentosos. Això és més que evident. Sense anar més lluny, penseu en Joan Fuster, que va escriure poesia i assaig; tingueu present Isabel-Clara Simó i Montserrat Roig, les quals van refermar una trajectòria literària i periodística espatarrant; recordeu Ovidi Montllor, que a banda de cantant era un magnífic actor de teatre i cinema, que tenia en la poesia un dels seus talents ocults; o Lluís Llach que, a més de ser un compositor notable, és també un narrador excepcional.

Potser Maria del Mar Bonet té eixa capacitat, innata, per a la creació. O, potser, l'ha après i treballat amb el pas del temps. O potser el seu és un cas de tot plegat. Tant se val. Siga com siga, no hi ha cap mena de dubte que és de les nostres persones de referència, de les més destacades, una creadora immensa que ha sabut dirigir la seua trajectòria artística avançant fermament i pas a pas fins a esdevenir una cantant i autora de cançons reconeguda per públic, crítica i companys de professió, una compositora que, així mateix, sense esperar-ho ni voler-ho, ha creat escola a l'àmbit de la música tradicional i la cançó mediterrània.

Ara bé, la mallorquina és molt més que Cançó. I això ho sabem pels seus talents ocults que han sortit a la llum els darrers anys. Especialment per la pintura, un art que ha conreat sempre, des dels onze anys, moment en què va guanyar un concurs de dibuix. Per a ella, i en ella, hi ha una unió extraordinària entre pintura i música. Aquesta donassa s'entrega al llenç com la poetessa s'enfronta al full en blanc o com la compositora trena acords per a la cançó. Ho fa amb un treball precís i constant, i la seua mà de pintora esdevé una extensió de la paraula, la veu i els sons. Per a ella, i en ella, pintar és escriure, compondre, cantar.

Aquest talent ocult s'ha fet present en les exposicions que de la mallorquina s'han programat amb una certa freqüència arreu dels territoris de llengua comuna i de més enllà. *Secreta passió*, *Identitats*, *La veu a la mà* i *Arran de mà* han sigut els títols d'algunes d'aquestes; i també ens ha apropiat la seua pintura a través de tres publicacions de característiques singulars com són *Secreta veu* (1987), un poemari amb il·lustracions de l'autora; *Quadern de viatge* (1998), un recull de textos de cançons acompanyats d'aquarel·les i pastels i *La cuina de mumare* (2011), selecció de receptes de cuina il·lustrades per ella mateixa.

Els talents ocults de Maria del Mar Bonet combinen a la perfecció pintura i lletra i, acompanyats de les seues cançons, aconsegueixen traslladar-nos a un món en color on un mar d'emocions enlluernadores ens acull com si estiguérem a casa nostra.

Jordi Tormo

TALENTOS OCULTOS QUE SALEN A LA LUZ

Hay personas que tienen talento; es decir, esa capacidad innata y desacomplejada para la creación. En pocas palabras, personas que, en un abrir y cerrar de ojos, tienen el ingenio necesario para componer una canción, escribir un texto o pintar un cuadro. Otras, aunque tienen habilidades más limitadas, son capaces de trabajarlas y hacerlas crecer hasta convertirse, al fin y al cabo, en seres creativos. Esto es cierto, tan cierto como que dos y dos son cuatro.

Es evidente que somos un país de creadoras y creadores talentosos. Eso es más que manifiesto. Sin ir más lejos, pensemos en Joan Fuster, que escribió poesía y ensayo; tengamos presente a Isabel-Clara Simó y Montserrat Roig, quienes consolidaron una trayectoria literaria y periodística deslumbrante; recordemos a Ovidi Montllor, que además de cantante fue un magnífico actor de teatro y cine, y que tenía en la poesía uno de sus talentos ocultos; o a Lluís Llach, que, además de ser un compositor notable, es también un narrador excepcional.

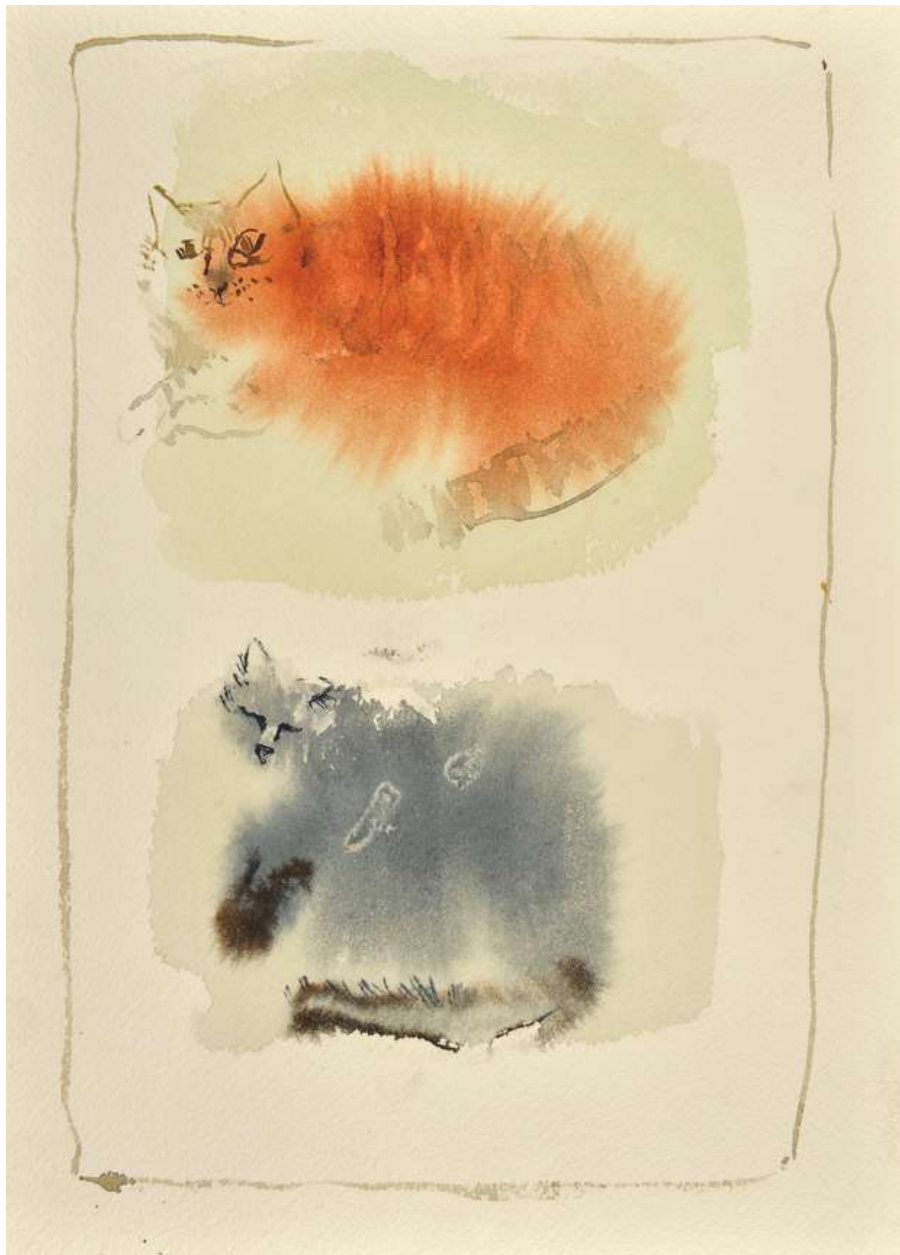
Quizá María del Mar Bonet tenga esa capacidad, innata, para la creación. O quizá la haya aprendido y trabajado con el paso del tiempo. O tal vez su caso sea una combinación de todo ello. Sea como fuere, no hay ninguna duda de que es una de nuestras personas de referencia, una de las más destacadas, una creadora inmensa que ha sabido dirigir su trayectoria artística avanzando con firmeza, paso a paso, hasta convertirse en una cantante y autora de canciones reconocida por el público, la crítica y sus compañeros de profesión; una compositora que, además, sin esperarlo ni pretenderlo, ha creado escuela en el ámbito de la música tradicional y la canción mediterránea.

Ahora bien, la mallorquina es mucho más que Canción. Y lo sabemos por sus talentos ocultos que han salido a la luz en los últimos años. Especialmente por la pintura, un arte que ha cultivado siempre, desde los once años, momento en que ganó un concurso de dibujo. Para ella, y en ella, existe una unión extraordinaria entre pintura y música. Esta mujer extraordinaria se entrega al lienzo como la poetisa se enfrenta a la hoja en blanco o como la compositora entrelaza acordes para la canción. Lo hace con un trabajo preciso y constante, y su mano de pintora se convierte en una extensión de la palabra, la voz y los sonidos. Para ella, y en ella, pintar es escribir, componer, cantar.

Este talento oculto se ha hecho presente en las exposiciones de la mallorquina que se han programado con cierta frecuencia en los territorios de lengua común y más allá. *Secreta passió*, *Identitats*, *La veu a la mà* y *Arran de mà* han sido algunos de sus títulos; y también nos ha acercado su pintura a través de tres publicaciones de características singulares como *Secreta veu* (1987), un poemario con ilustraciones de la autora; *Quadern de viatge* (1998), una recopilación de textos de canciones acompañados de acuarelas y pasteles; y *La cuina de mumare* (2011), selección de recetas de cocina ilustradas por ella misma.

Los talentos ocultos de María del Mar Bonet combinan a la perfección pintura y palabra y, acompañados de sus canciones, consiguen trasladarnos a un mundo en color donde un mar de emociones deslumbrantes nos acoge como si estuviéramos en nuestra propia casa.

Jordi Tormo

GATS DE LA MONTSE

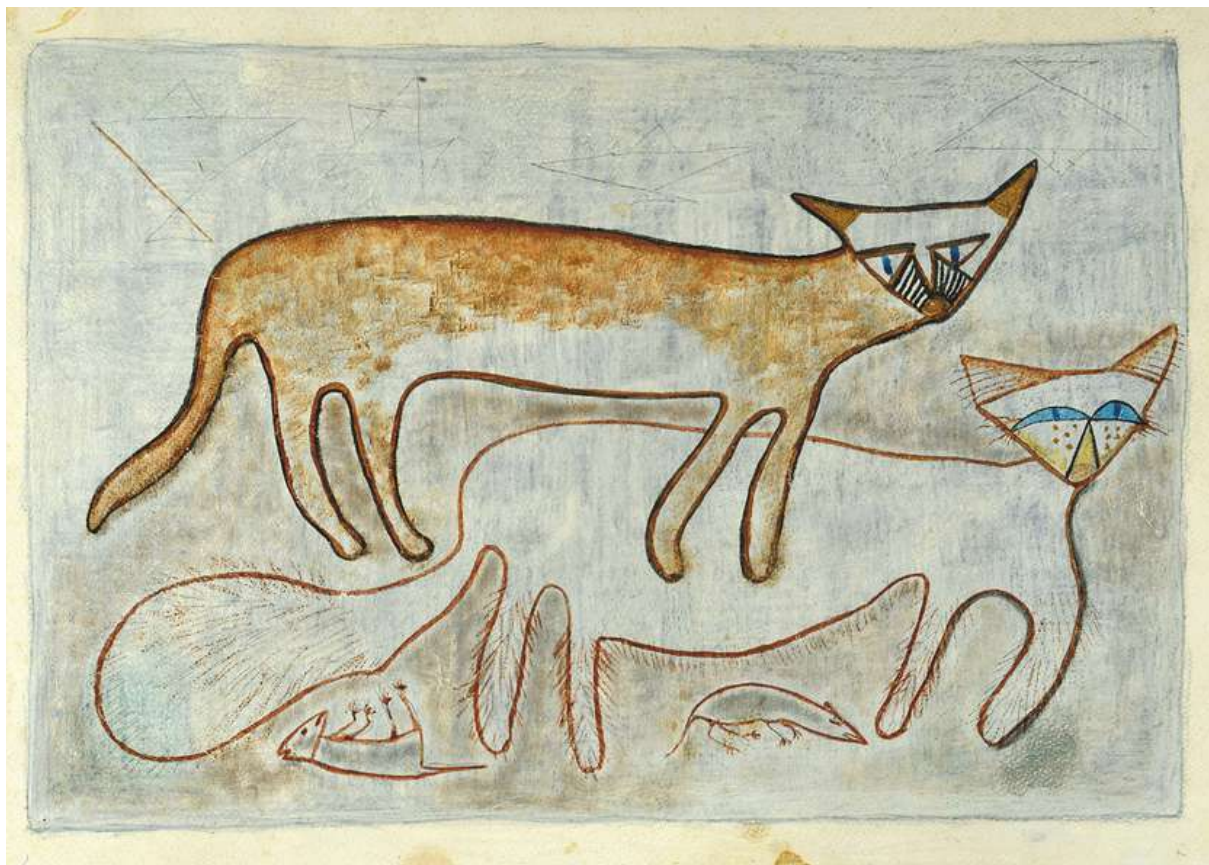
Aquarel·la 48 x 36 cm

2016

LA CACERA

Gouache 50 x 64,5 cm)

GATS

Gouache 101 x 70 cm

PARC DE LA BUDELLERA

Pastel 52 x 42 cm

1995

PORTA DEL BOSC

Aquarel·la 52 x 42 cm

1990

TURÓ D'EN CORS

Pastel 52 x 42 cm

1995

VISTA DE BARCELONA DES DEL TURÓ D'EN CORS-3

Pastel 52 x 42 cm

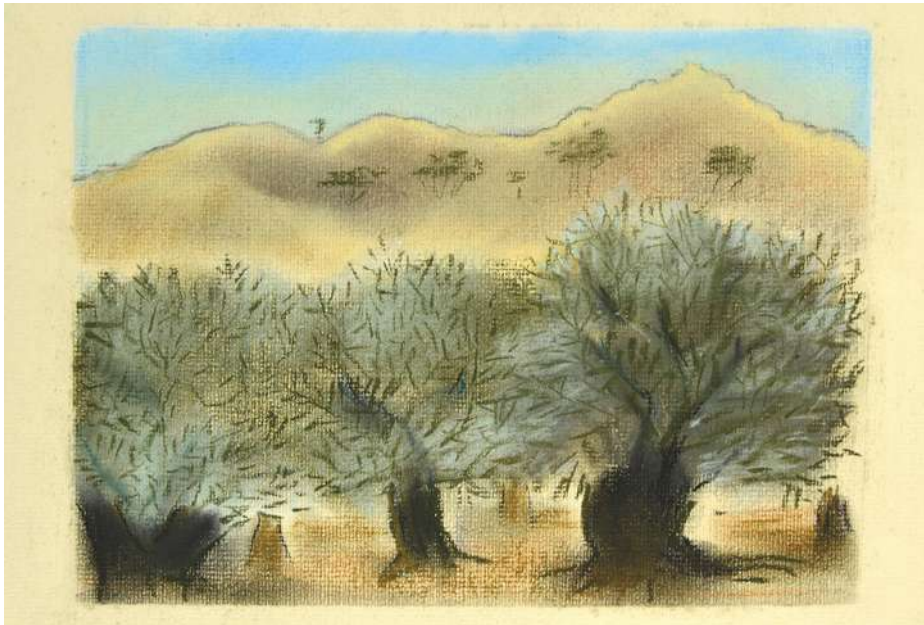
1996

OLIVERES
Pastel 31 x 49 cm

OLIVERES DE SÓLLER
Pastel 41 x 49 cm
1996

OLIVERES DE SA SALOBRA

Pastel 41,5 x 49 cm

2003

VISTA DE BARCELONA DES DEL TURÓ D'EN CORS - 2

Pastel 42,5 x 49,5 cm

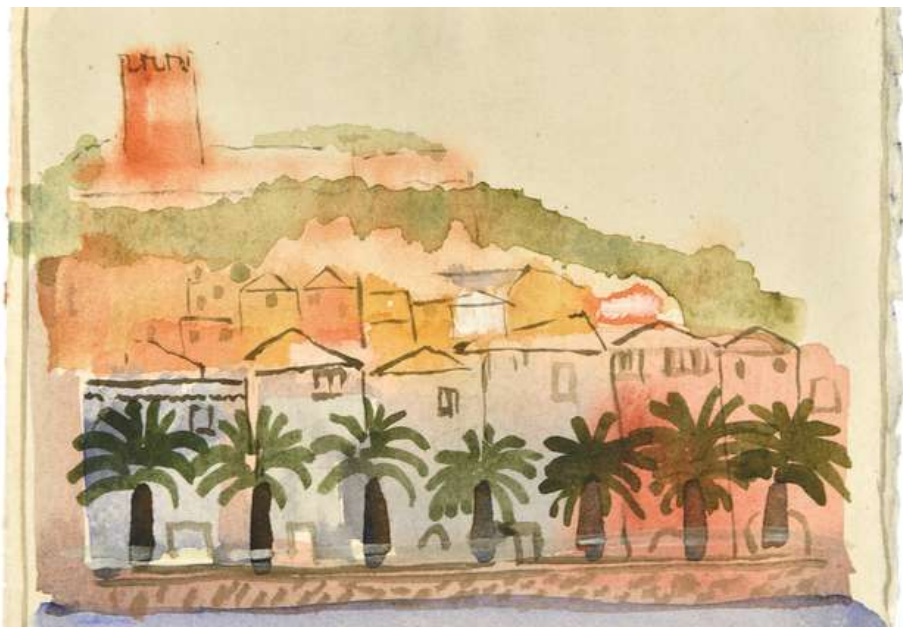
1995

VISTA DE BARCELONA DES DEL TURÓ D'EN CORS -1

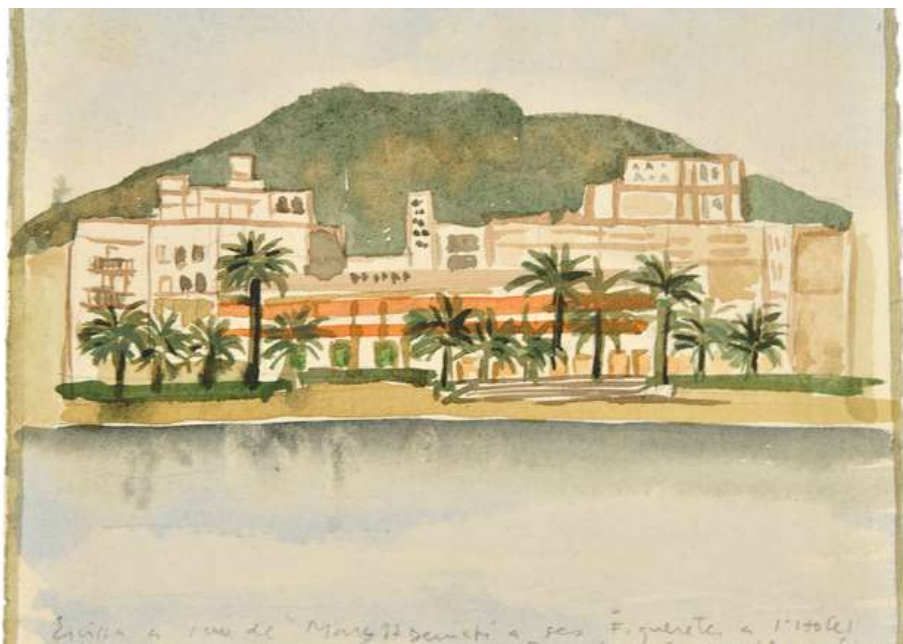
Aquarel·la 42,5 x 49,5 cm

1995

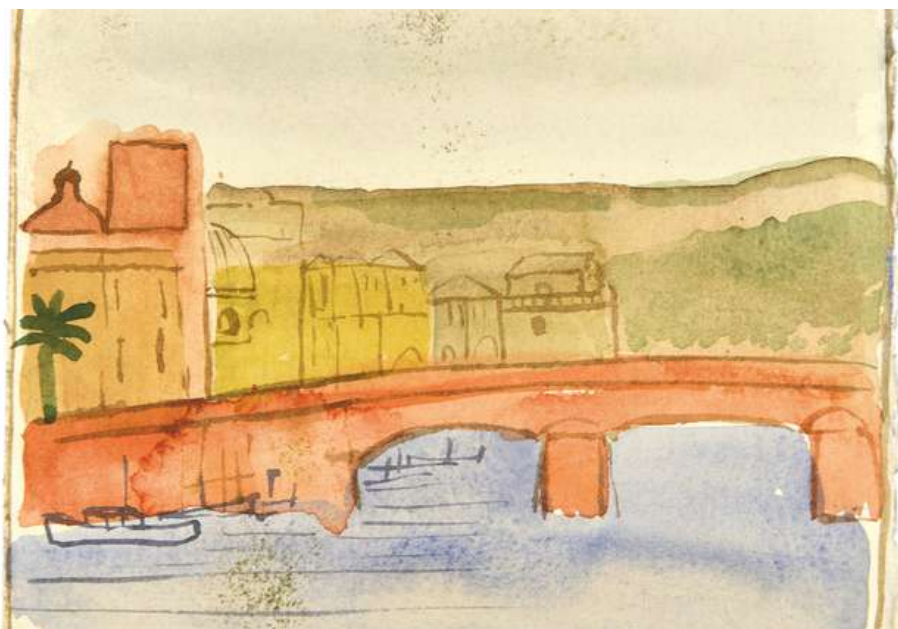
SICÍLIA

Aquarel·la 24 x 36 cm

EIVISSA

Aquarel·la 24 x 36 cm
1997

MALTA

Aquarel·la 24 x 36 cm

SIRACUSA

Aquarel·la 36 x 48 cm
2002

HOTEL FLORIDA (CUBA)
 Aquarel·la 36 x 48 cm
 2012

VINYALES (CUBA)
 Aquarel·la 36 x 48 cm
 2012

MADRID

Pastel 36 x 24 cm

AMETLLERS

Pastel 48 x 36 cm

AMETLLERS EN FLORS

Aquarel·la 41,5 x 52 cm
2002

LA VALETA

Aquarel·la 42 x 49 cm
1999

LA DARRERA TARONJA

Pastel 52 x 42 cm

1995

MARIA DEL MAR BONET

CURRÍCULUM

Fotografia de Juan Miguel Morales

M.ª del Mar Bonet

1947 Neix a Palma

1966 Es traslladà a Barcelona, on en principi alternà entre la ceràmica i la cançó.

1967 Apareix el seu primer disc, amb cançons de Menorca, i ja integrada dins el grup Els Setze Jutges.

A partir d'aquest any i fins ara les seves actuacions com a cantant han estat nombroses, tant dins el territori de parla catalana, com a la resta de l'Estat espanyol, Europa i Amèrica. Amb el Ballet Lírico Nacional ha cantat a Rússia i Japó.

M.ª del Mar Bonet

1947 Nace a Palma

1966 Se trasladó a Barcelona, donde en principio alternó entre la cerámica y la canción.

1967 Aparece su primer disco, con canciones de Menorca, y ya integrada dentro del grupo Los Dieciséis Jueces.

A partir de este año y hasta ahora sus actuaciones como cantante han estado numerosas, tanto dentro del territorio de habla catalana, como el resto del Estado español, Europa y América. Con el Ballet Lírico Nacional ha cantado en Rusia y Japón.

La seva discografia bàsica està formada per:

Su discografía básica está formada por:

Cançons de Menorca, 1967, Concèntric (Senzill)
Què volen aquesta gent?, 1968, Concèntric (Senzill)
Jo em donaria a qui em volgués, 1969, Concèntric (Senzill)
Maria del Mar Bonet, 1970, Concèntric
Àguila Negra, 1971, Bocaccio Records (Senzill)
Maria del Mar Bonet, 1971, Bocaccio Records
Maria del Mar Bonet, 1974, Ariola
Drama / Dintre teu, 1975, Ariola (Senzill)
A l'Olympia, 1975, Ariola
Cançons de festa, 1976, Ariola
Alenar, 1977, Ariola
Saba de terror, 1979, Ariola
Quico-Maria del Mar, 1979, Ariola
Sempre, 1981, Ariola (Recopilatori)
L'àguila negra, 1981, Ariola (Recopilatori)
Jardí tancat, 1981, Ariola
Breviari d'amor, 1982, Ariola
Cançons de la nostra mediterrània (amb Al Tall), 1982, Ariola
Anells d'aigua, 1985, Ariola
Gavines i dragons, 1987, Ariola
Ben a prop (amb Manel Camp), 1989, Ariola
Coreografies (coreografies amb Nacho Duato), 1990, Ariola
Bon viatge faci la cadenera, 1990, Ariola
El·las, 1993, Picap
Salmaia, 1995, Picap
El cor del temps, 1997, Picap
Cavall de foc, 1999, Picap
Raixa, 2001, Worldmuxxic
Collita pròpia, 2003, BMG-Ariola (Recopilatori)
Lluna de pau (amb la Coral Cantiga), 2003, Picap (Senzill)
Amic, amat, 2004, Picap
Terra Secreta, 2007, Picap
Bellver (amb l'Orquestra Simfònica de Balears), 2010, Picap
Blaus de l'ànima. Més de 20 anys ben a prop (amb Manel Camp), 2011, Picap
Fira encesa. Canta Bartomeu Rosselló-Pòrcel, 2013, Picap
Esencial Maria del Mar Bonet, 2014, Sony (Recopilatori 2 CD)
Ultramar, 2017, Picap
Maria del Mar Bonet amb Borja Penalba (En directe), 2020, Blau
A l'Olympia. 50 anys, 2025, Blau (Reedició remasteritzada i revisada)

També ha publicat *Secreta veu* (1988), un llibre amb poemes i dibuixos, i ha fet alguna mostra de les seves pintures. El 1994 aparegué una biografia escrita per Joan Manresa. El disc *Inici de campana*, que recull enregistraments anteriors, publicat a França el 1984, fou guardonat amb el Grand Prix du Disque de l'Acadèmia Charles Cros.

Compta amb la possessió de la Creu de Sant Jordi, concedida per la Generalitat de Catalunya.

También ha publicado Secreta voz (1988), un libro con poemas y dibujos, y ha hecho alguna muestra de sus pinturas. El 1994 apareció una biografía escrita por Joan Manresa. El disco Inicio de campana, que recoge grabaciones anteriores, publicado en Francia el 1984, fue galardonado con Grand Prix du Disque de la Academia Charles Cros.

Cuenta con la posesión de la Cruz de San Jorge, concedida por la Generalitat de Cataluña

Exposicions

» 1996

“SECRETA PASSIÓ”

Maria del Mar Bonet, Toni Catany i Damià Huguet. Ses Voltes, Ajuntament de Palma.

“IDENTITATS”

Maria del Mar Bonet i Toni Catany. Fundació Caixa Manresa, Manresa.

» 1997

“IDENTITATS”

Maria del Mar Bonet i Toni Catany. Ateneu Igualadí, Igualada.

» 2001

“MARIA DEL MAR BONET: AQUAREL·LES I PASTELS”

Saleta d'exposicions, Regidoria de Cultura, Ajuntament d'Onda, Alacant.

» 2004

“MARIA DEL MAR BONET: MOSTRA D'AQUAREL·LES I PASTELS”

La Cerverina d'Art, Cervera, Lleida.

» 2006

“MARIA DEL MAR BONET: LA VEU A LA MÀ”

Fundació Palau Centre d'Art. Caldes d'Estrach.

» 2008

“MARIA DEL MAR BONET: LA VEU A LA MÀ”

Centre Cultural Miguel Delibes, Valladolid.

“MARIA DEL MAR BONET: LA VEU A LA MÀ”

Espai Betúlia, Centre de la Paraula i les Lletres, Badalona.

» 2009

“MARIA DEL MAR BONET: PINTURES”

Centre d'Art el Marçó Vell, Centelles.

“7+7. EMPREMTES D'IDENTITAT”

Col·lectiva. Capella de la Misericòrdia. Palma. Consell de Mallorca.

» 2010

“MARIA DEL MAR BONET: ARRAN DE MÀ”

Casal Con Tugores, Alaró, Mallorca.

Auditori Sa Mònica, Cala Millor, Mallorca.

Centre Cultural La Misericòrdia, Palma, Mallorca.

